

A DÉL-ALFÖLDI SZÉNHIIDROGÉN KITERMELÉS NÉHÁNY HATÁSA CSONGRÁD MEGYE GAZDASÁGI ÉLETÉRE

ABONYINÉ PALOTÁS JOLÁN—MOHOLI KÁROLY

Társadalmi-gazdasági fejlődésünk előrehaladásával nő az energiaszükségletünk. Ez a szükségletnövekedés általában meghaladja az ipar, illetve az egész termelő szféra fejlődési ütemét, ami a tercier ágazatok és a lakosság fogyasztásának dinamikus bővülésével magyarázható.

Hazánk energiahordozókban viszonylag szegény, s ezért jelentős importra szorulunk. Az elmúlt évtizedekben nálunk is strukturális átalakulás következett be a hazai eredetű és a külföldről beszerzett energiahordozók felhasználásában. Napjainkban is, — amikor az ország energiamérlegében a szén, a forrás és a felhasználás oldaláról egyaránt a korábbinál indokoltan nagyobb szerephez jut — a szénhidrogének megkülönböztetett jelentőségűek.

Jelenleg a Dél-Alföld adja az ország szénhidrogén termelésének döntő hányadát. Részaránya kezdetben gyorsabb, majd lassúbb ütemben nőtt.

1. táblázat

A DÉL-ALFÖLD KŐOLAJ- ÉS FÖLDGÁZTERMELÉSE AZ ORSZÁGOS TERMELÉS %-ÁBAN

Év	Kőolaj	Földgáz
1963	10,9	3,6
1964	11,7	8,8
1965	12,3	10,4
1966	13,0	13,0
1967	21,0	23,4
1968	43,9	32,0
1969	51,3	40,0
1970	64,3	42,0
1971	69,8	53,5
1972	73,8	58,6
1973	77,1	65,6
1974	78,1	71,2
1975	80,7	77,1
1976	84,7	83,3
1977	85,8	82,2
1978	87,8	81,0
1979	88,4	83,0
1980		

A Dél-Alföld megyéi között a kőolajtermelés a 2. táblázat szerint oszlott meg.

2. táblázat

CSONGRÁD-, BÁCS-KISKUN ÉS BÉKÉS MEGYE KŐOLAJ TERMELÉSE
A DÉL-ALFÖLD %-ÁBAN

Év	Csongrád	Bács-Kiskun megye	Békés
1963	1,6	—	98,4
1964	9,1	—	90,9
1965	14,0	—	86,0
1966	32,6	—	67,4
1967	58,5	—	41,5
1968	70,8	13,9	15,3
1969	68,3	18,7	13,0
1970	76,1	14,7	9,2
1971	73,8	17,6	8,6
1972	75,6	16,0	8,4
1973	77,7	14,7	7,6
1974	77,7	16,0	6,3
1975	79,6	14,0	6,4
1976	85,1	9,6	5,3
1977	86,1	9,2	4,7
1978	86,7	9,8	3,5
1979	84,8	10,9	4,3

A földgáz termelés területi megoszlása némileg eltér a kőolajétól (3. táblázat).

3. táblázat

CSONGRÁD-, BÁCS-KISKUN ÉS BÉKÉS MEGYE FÖLDGÁZTERMELÉSE
A DÉL-ALFÖLD %-ÁBAN

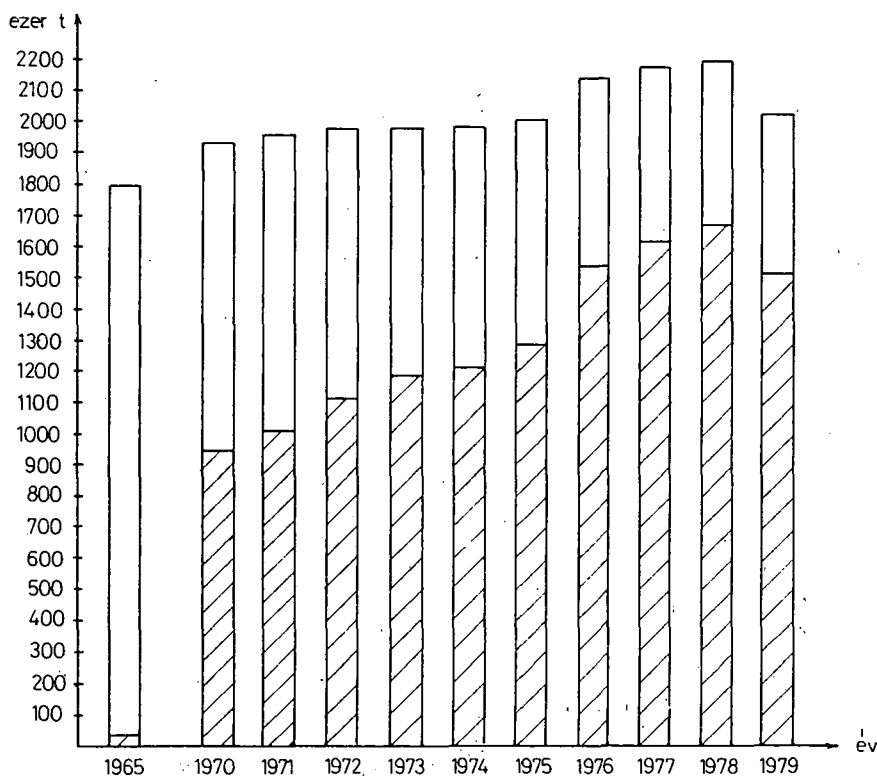
Év	Csongrád	Bács-Kiskun megye	Békés
1963	4,6	—	95,4
1964	10,1	—	89,9
1965	3,5	—	96,5
1966	7,9	—	92,1
1967	5,0	—	95,0
1968	4,2	18,1	77,7
1969	5,2	34,2	60,6
1970	7,4	32,4	60,2
1971	17,0	38,7	44,3
1972	33,0	31,3	35,7
1973	56,1	18,5	25,4
1974	64,2	16,9	18,9
1975	68,3	14,2	17,5
1976	70,5	16,3	13,2
1977	72,7	14,7	12,6
1978	73,9	13,3	12,8
1979	79,6	8,9	11,5

Az energiahordozók kitermelésének megindulása, majd térhódítása nemcsak a térség iparában, hanem valamennyi népgazdasági ágában változást idézett elő. Ez a módosulás nemcsak a kitermelés közvetlen helyén, szűkebb és tágabb környezetében érződik, hanem a lefektetett csővezetékek, és más szállítási útvonalak mentén is.

Ugyanakkor az energiahordozók hatása térben és időben is változáson ment keresztül. Eltérő módosulást indukált népgazdaságunk fejlődésének extenzív és intenzív szakaszában.

A továbbiakban — tekintettel a szénhidrogén vagyon és kitermelés (4. táblázat) magas részarányára — a Csongrád megyében bekövetkezett változásokra koncentrálnunk. (1. és 2. ábra)

Csongrád megye kőolajtermelésének az országos termelésből való részesedése

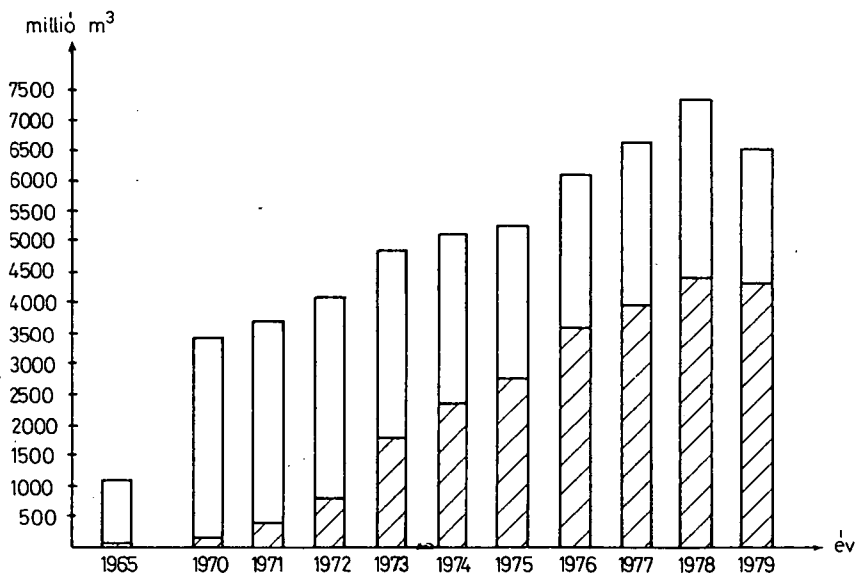
1. ábra

4. táblázat

**CSONGRÁD MEGYE KŐOLAJ- ÉS FÖLDGÁZTERMELÉSE
AZ ORSZÁG TERMELÉSÉNEK %-ÁBAN**

Év	Kőolaj	Földgáz
1963	0,2	0,2
1964	1,1	0,9
1965	1,7	0,4
1966	4,2	1,0
1967	12,3	1,2
1968	31,1	1,3
1969	35,0	2,1
1970	49,0	3,2
1971	51,5	9,1
1972	55,8	19,3
1973	60,0	36,8
1974	60,7	45,7
1975	64,3	52,7
1976	72,0	58,8
1977	73,9	59,7
1978	75,1	59,7
1979	75,0	66,0

Csongrád megye földgáztermelésének az országos termelésből való
részese

2. ábra

A szénhidrogén kitermelés főbb hatásai az élömlunka oldaláról

Csongrád megyében az 1000 lakosra jutó nehéziparban foglalkoztatottak száma kb. 58. Ez az érték lényegesen alacsonyabb az országos 91—92 főnél. Az ipari főcsoportban foglalkoztatott 26—27 ezer főből mintegy 2800-an tevékenykednek a bányászatban, ez az országos ágazati létszám 2,4%-a. A nők hányada nem éri el egészen a 10%-ot, s ezzel lényegesen elmarad az országos 15%-os aránytól. Ez összefügg a vizsgált megye könnyű- és élelmiszeriparának relatív fejlettségével.

Ismeretes, hogy a bányászatban a nehézipar más ágazataihoz viszonyítva magasabb a fizikai, és a nem fizikai állományban foglalkoztatottak havi átlagbére. Megjegyezzük ugyanakkor, hogy a fizikai állományban 13,7%-kal, a nem fizikai állományban pedig 27,0%-kal alacsonyabb a megyei bérszínvonal az országos ágazati átlagnál. Ezek a relatív irányú eltérések kumulálódva számottevő lemaradást eredményeznek, különösen akkor, ha hozzászámítjuk a különböző struktúrából származó egyéb anomáliákat is.

Az ágazatban foglalkoztatottak több mint 60%-a korábban Szegeden és környékén tevékenykedett, 15—20%-a Csongrád megye más településeiből származik, míg a fennmaradó 20% az ország más megyéiből jött munkát vállalni. A létszám az elmúlt 10 évben viszonylag stabil, ugyanakkor a fluktuáció magas, esetenként eléri a 8—10%-ot is. Ezt a viszonylagos nagy mozgást egyfelől a magasabb bérek, másfelől viszont a fizikai munka nehézsége motiválja.

A létszám 88:12 arányban oszlik meg fizikai és nem fizikai munkavállalók között.

A szénhidrogén kitermelés igen eszközigényes tevékenység, ezért érthető, hogy az állóeszköz bruttó értéke egy főre kivetítve lényegesen magasabb a megyében az országos bányászati értéknél. Ez az eltérés olyan számottevő, hogy a villamosgép- és készülék ipar szintén magasabb értékével képes ellensúlyozni a nehézipar egyéb ágainak a lemaradását oly módon, hogy ipari főcsoport összegében, a megyei érték felülmúlja az országos értéket.

Az állóeszközállomány növekedési üteme a megyében lényegesen meghaladta az ágazatban foglalkoztatottak számának, illetve a termelés volumenének a növekedését, és így az egy foglalkoztatottra kivetített állóeszköz érték ugrásszerűen megnőtt. Ez azonban nem vonta maga után más nehézipari ágazatok jobb eszközellátottságát.

A Dél-alföldi szénhidrogén kitermelés megindulásának hatása az infrastruktúra fejlődésére

A kőolaj és a földgáz kitermelésének megindulása és helyben történő sokoldalú felhasználása serkentően hatott közvetlen és közvetve a megye infrastruktúrájának a fejlesztésére is. A korábbiaknál dinamikusabban nőtt a szóbanforgó térségek lakásállománya. (A Szegedi Üzem rendszeresen nagy összegekkel támogatja a tanácsok lakásépítő tevékenységét, maga is épített lakásokat, és segíti dolgozóit a családi ház építési akciókban.) Meggyorsult a vezetékes gázzal ellátott lakások számának növekedése. A vezetékes háztartási gázt fogyasztók számát és volumenét illetően Csongrád megye a megyék rangsorában a 3. helyen áll. 5. táblázat. Térhódított a városigazfűtés átállítása a gazdaságosabb földgázra, s ezáltal lehetővé vált, hogy folyamatosan megszűnjenek a vidéki városigáz-gyárak. Bővült a szociális és kulturális szolgáltatások köre. Teljesebbé vált az ország szállítóvezeték hálózata, amely lehetővé tette olyan

iparágak ellátását, amelyeknek a gyártástechnológiai igénye a földgáz, és így a legjelentősebb ipari centrumok, amennyiben a szénhidrogén mezőktől, vagy a földgáz távvezetékétől nem voltak gazdaságtalanul távol, földgázellátásban részesültek.

5. táblázat

A VEZETÉKES GÁZELLÁTÁS ÉS FOGYASZTÁS TERÜLETI ALAKULÁSA
(1979)

Megye	A háztartások részére értékesített vezeték gáz (1000 m ³)	A vezeték háztartási gáz fogyasztók száma az év végén
Baranya	20 306	26 064
Bács-Kiskun	22 956	21 825
Békés	25 228	15 793
Borsod-A-Zemplén	34 296	54 789
Csongrád	36 946	44 382
Fejér	22 001	38 002
Győr-Sopron	23 787	39 582
Hajdú-Bihar	41 136	38 459
Heves	15 451	12 413
Komárom	—	—
Nógrád	9 412	6 038
Pest	17 606	16 291
Somogy	17 855	14 863
Szabolcs-Szatmár	9 030	12 365
Szolnok	19 371	16 623
Tolna	—	—
Vas	11 856	15 608
Veszprém	8 646	10 086
Zala	59 609	34 756

* Budapest nélkül

A VI. ötéves terv fejlesztési feladatai folyamán az ipari felhasználásban kerülni kell az újabb igényeket és lehetőleg a szilárd tüzelést kell előtérbe helyezni. A mezőgazdaságnál viszont más a helyzet. A mezőgazdaságilag művelt terület (s így annak energiaigénye is) rendkívül szétszórt, így földgázigényének kielégítését a jövőben előnybe kell részesíteni. Ez az iparral szemben tanúsított megkülönböztetett kezelés különösen ott indokolt, ahonnan az országos hálózatra kapcsolás nem gazdaságos. Ezért elsősorban a kisebb szénhidrogénmezőkről való ellátást kell a jövőben szorgalmazni.

A szénhidrogének Csongrád megyei hasznosításáról

Csongrád megyében a földgáztermelés volumenének növekedésénél lényegesen kisebb mértékben nőtt a helyben történő hasznosítás mennyisége. Amíg a földgázhasznosítás 1980-ra az 1967 évének alig 7,7-szerese lett, addig a termelés ugyanebben az időszakban mintegy 170-szeresére nőtt.

Csongrád megyében Szeged a legnagyobb fogyasztó. Itt 1980-ban az 1967 évi földgáz mennyiségnek kb. 5-szörösét hasznosították.

A következőkben arról szólnunk, hogyan használják fel ezt a megnövekedett földgáz mennyiséget Csongrád megyében és Szegeden.

A megyében 1967 óta a földgáz kommunális hasznosításának részaránya nőtt, míg az ipari és a háztartási hasznosítás csökkent. Szegeden a háztartási hasznosítás részaránya előbb nőtt, majd csökkent, míg az ipari és a kommunális hasznosításnál érvényesülő tendencia megegyezik a megyeivel.

Változó képet kapunk, ha megvizsgáljuk különböző időpontban, hogy milyen területi megoszlást mutat a földgáz felhasználás a megyében. 1967-ben még a megyei fogyasztás 96%-a Szegedre jutott, de 1975-re részaránya már 65%-ra csökkent (Hódmezővásárhelyé pedig 25% fölé emelkedett). 1980-ra a nagy fogyasztók köre Szentessel bővült ki, és a gázhálózatba bekapcsolt egyéb települések a fogyasztásnak kb. 10%-át tették ki. Ezáltal 3%-kal csökkent a két legnagyobb fogyasztó (Szeged és Hódmezővásárhely) részaránya. A 6. sz. táblázatban bemutatjuk Csongrád megye földgázhasznosításának megoszlását településenként bontásban. A táblázat adataiból kitűnik, hogy 1967-től 1980-ig a települések számának növekedésével markáns változások következtek be hasznosításának struktúrájában is. Nagy vonásokban a megyei felhasználás arányainak alakulására jellemző ismérveket találjuk meg az egyes településeknél is, kivételt képez Makó, ahol nőtt az ipari fogyasztás. Úllésen viszont csökkent a kommunális célú felhasználás. Ugyanakkor Hódmezővásárhelyen, Csongrádon és Úllésen nőtt a háztartási célú hasznosítás.

6. táblázat

CSONGRÁD MEGYE FÖLDGÁZHASZNOSÍTÁSÁNAK MEGOSZLÁSA
1967-BEN, 1975-BEN ÉS 1980-BAN (%)

1967

Település	Ipari	Háztartási hasznosítás	Kommunális	Összes
Szeged	71,4	24,9	3,7	100,0
Hódmezővásárhely	100,0	—	—	100,0
Úllés	—	50,0	50,0	100,0
Összesen:	98,8	0,9	0,3	100,0

1975

Szeged	52,6	28,5	18,9	100,0
Hódmezővásárhely	87,2	7,2	5,6	100,0
Úllés	48,3	41,3	10,4	100,0
Szentés	68,6	22,7	8,7	100,0
Csongrád	49,4	29,4	21,2	100,0
Makó	11,8	85,1	3,1	100,0
Összesen:	62,3	22,9	14,8	100,0

1980

Szeged	49,1	17,6	33,3	100,0
Hódmezővásárhely	83,0	9,3	7,7	100,0
Úllés	33,7	61,0	5,3	100,0
Szentés	64,0	18,7	17,3	100,0
Csongrád	41,8	36,2	22,0	100,0
Makó	74,6	13,7	11,7	100,0
Pusztaszer	100,0	—	—	100,0
Kistelek	—	94,2	5,8	100,0
Összesen:	58,9	16,3	24,8	100,0

Számításokat végeztünk arra vonatkozóan is, hogy Csongrád megye 5 legnagyobb földgáz fogyasztó településében milyen az összefüggés az iparosodottság és a földgáz ipari hasznosítási aránya között. Az iparosodottság mutatójával az 1000 lakosra jutó iparban foglalkoztatottak számát választottuk. Eredményül azt kaptuk, hogy 1967-ben a korrelációs együttható értéke 0,72 volt, 1975-ben 0,55 és 1980-ban pedig 0,19. A kapcsolat szorosság időbeni gyors csökkenése azt fejezi ki, hogy még 1967-ben az iparosodottság és a földgáz ipari felhasználása között közepesnél szorosabb pozitív összefüggés állt fenn, addig 1980-ra ez a kapcsolat igen lazává vált (=0,19). Ez a rendkívül laza összefüggés elgondolkodtató, hisz ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy mindössze 3,6%-ban befolyásolja ma már az iparosodottság mértéke a földgáz ipari hasznosításának arányát (u. i. a determinációs együttható értéke 0,036). Ebbe az alacsony értékbe belejátszik az a tény is, hogy amikor a térség szénhidrogén kitermelése az ország termelésének döntő hányadát adta, az extenzív iparfejlesztési törekvéseket kezdte felváltani a hatékonyság növelését elősegítő intenzív fejlesztés, továbbá a körzet tradicionális ipari szerkezete.

Megvizsgáltuk Csongrád megye legnagyobb ipari fogyasztóit is. A 24 legnagyobb földgázfogyasztó a megye ipari fogyasztásának 92,3%-át (1975), illetve 73,4%-át (1980) jelentette. A fenti részaránycsökkenés oka az, hogy míg a nagyfogyasztók által felhasznált földgáz mennyisége csak 13%-kal nőtt, addig az ipari fogyasztás növekedése a megyében 39,0% volt, melynek egyik forrása az új ipari fogyasztókkal való bővülés, a másik pedig a már meglevők fogyasztásának növekedése.

Szeged súlyát mutatja, hogy 1975-ben a szegedi nagyfogyasztókra jutott a megye ipari fogyasztásának csaknem fele, és a megye összfogyasztásának mintegy egyharmada.

Érdekes eredményre jutunk, ha megvizsgáljuk a gázfogyasztás téli és nyári alakulását. 1975-ben Szegeden a 11 nagyfogyasztó 82%-kal többet használt fel télen, mint nyáron. Ez azt jelenti, hogy már ekkor is a fogyasztás, nem ipari termelésre használt hányada igen magas volt. Az átlagosnál sokkal magasabb eltérést tapasztaltunk a Szegedi Öntödénél és a Szegedi Házgyárnál. A legkisebb eltérést a téli és a nyári fogyasztás volumene között a DEFAG-nál és a Téglagyárnál tapasztaltunk.

1980-ra tovább nőtt az eltérés volumene a téli és a nyári fogyasztás között oly módon, hogy a 82% 120%-ra emelkedett. Csökkent az eltérés a Vasöntödénél, a Házgyárnál és a Téglagyárnál és megnőtt a DEFAG-nál, a Gumigyárnál és a KSZV-nél.

Dél-alföldi relációban még kontrasztosabb a fogyasztás volumene, mint a szegedi nagyfogyasztóknál. Az eltérést a szélsőséges hónapokra a 3. sz. ábrában, valamint a téli és a nyári évszakra a 7. sz. táblázatban foglaljuk össze.

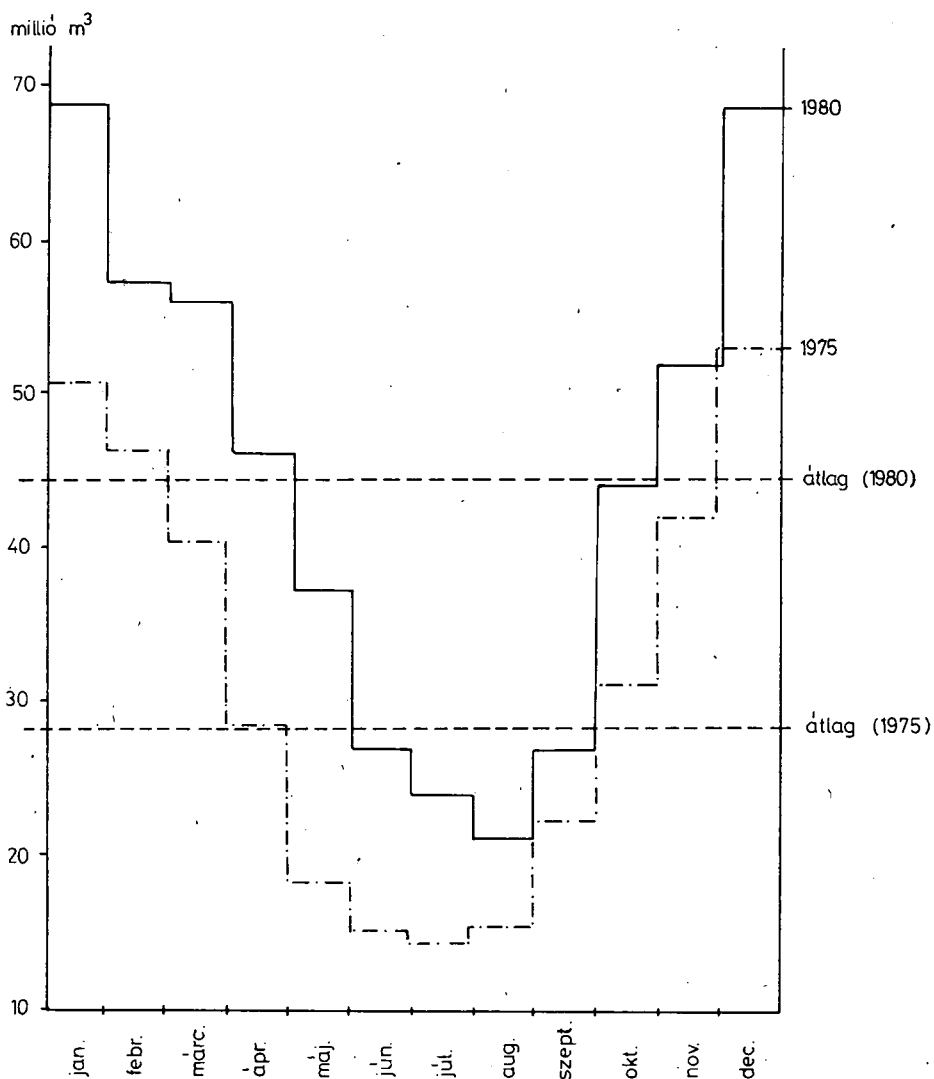
7. táblázat

A FÖLDGÁZFOGYASZTÁS IDŐBENI VÁLTOZÁSA A DÉL-ALFÖLDÖN

Év	A januári és júliusi fogyasztás eltérése %-ban	A téli és a nyári fogyasztás eltérése %-ban
1975	241	162
1980	188	157

Összehasonlítva az 1980-as adatokat az 1975. évvel megállapítható, hogy a hónaponkénti és az évszakai relációban csökkent a szélsőséges fogyasztási értékek terjedelme. Ez lényegében azt jelenti, hogy némileg kisebb lehet a fűtéssel kapcsolatos

A földgáz felhasználásának havi megoszlása a Dél-Alföldön
1975-ben és 1980-ban

3. ábra

hasznosítás relatív mennyisége. Így ezek az adatok tükrözik azt a tényt, hogy 1975 és 1980 között a Dél-Alföldön az ipari felhasználás részaránya — csekély mértékben ugyan, de — nőtt.

Ismeretes, hogy az ipari termelés általában, de különösen a kitermelő ipar nagy mértékben befolyásolhatja a környezet légköri minőségi állapotát. A szénhidrogén kitermelés esetében ez a hatás két irányú lehet. Egyrészt azáltal, hogy a szilárd tüze-

lésről az ipari, az intézményi és a lakossági fogyasztók nagy hányada áttért a földgáz fűtésre, jelentős mértékben javult a levegő szennyezettsége. Különösen lényeges minőségi változást eredményezett ez a nagy városok levegőjében. Ezen pozitív hatás mellett a szénhidrogén kitermelés komoly potenciális veszélyforrást is jelent. A kedvezőtlen helyzetek kialakulását azonban gondos, körültekintő munkával meg lehet előzni (pl. a technológiai berendezések zárt rendszerével, a leválasztott rétegvizek visszasajtolásával, a csatornahálózatba beépített olajfogókkal stb.).

A szénhidrogén kitermelésnek a környezettel való kapcsolatáról szólva meg kell még említeni azt a tényt, hogy a kitermelés általában mezőgazdasági területen folyik. Csongrád megye esetében a mezőgazdaságtól „elhódított” terület 80%-a korábban értékes szántóföld volt. Az igénybevett terület egy részét kisajátították, más részéért ma is használati díjat fizetnek. Nagyobb károk esetén az Állami Biztosító téríti meg károk összegét a károsultaknak.

Összefoglalás

Csongrád megye szénhidrogén termelése országos jelentőségű. A hazai kőolaj termelésnek 75%-át, földgáznak pedig 66%-át adja. Bár elsősorban a kiépített csővezeték hálózat segítségével a kitermelt földgáz igen nagy hányada (93,9%-a), a kőolajnak pedig egésze az országos hálózatba kerül, s így feldolgozása, illetve hasznosítása más térségekben történik, mégis nagy hatással van a megye termelő- és a tercier ágazataira egyaránt. Dolgozatunk ezekkel a hatásokkal foglalkozott. Igyekeztünk bemutatni azt a folyamatot, amelynek során a földgáz szerepe a jelenlegi szintre nőtt az ipar területén, a kommunális ágazatokban, illetve a lakosság szolgálatában. Elemeztük a dél-alföldi szénhidrogén kitermelés főbb hatásait az élő és a holt munka oldaláról elsősorban a foglalkoztatottak számának, eredetének, összetételének, bérvizonyainak alakulásán keresztül. Továbbá megvizsgáltuk a megye állóeszköz állományának volumenére és struktúrájára gyakorolt hatását. Érintettük az infrastrukturális ellátottság színvonalát, továbbá a környezet minőségi állapotát befolyásoló szerepét. A dolgozat utal azokra a tartalékokra, amelyek feltárásával és hasznosításával a népgazdaságunk területi hatékonyságát növelhetnénk.

IRODALOM

- [1] ABONYINÉ PALOTÁS JOLÁN: A nehézipar szerepének növekedése Csongrád megye gazdaságában. Városépítés. 2. 35. p. 1981.
- [2] ANTAL ZOLTÁN—PERCZEL GYÖRGY: A földgáz gazdasági hasznosítása Magyarországon. Földrajzi Értesítő. 1. 73. p. 1965.
- [3] ANTOS LÁSZLÓ—KÓRÓDI JÓZSEF: Területi tervezés — ipartelepítés. Társadalmi Szemle. 6. 43. p. 1965.
- [4] Bács-Kiskun-, Békés- és Csongrád megye statisztikai évkönyvei.
- [5] FEKETE LÁSZLÓNÉ: Földgázellátás a területfejlesztésben. Városépítés. 4. 5. p. 1980.
- [6] MÁRTON GÉZA: A hazai energiaszerkezet-változás fontosabb regionális kérdései. Akadémiai Könyvkiadó. Bp. 271. p. 1974.
- [7] ZAKÓ VILMOS: A Szeged-alyői kőolaj- és földgázipari létesítmények gazdasági értékelése. Kőolaj és Földgáz. 1. 15. p. 1971.

EINIGE WIRKUNGEN DER KOHLENWASSERSTOFFAUSBEUTE IN DER SÜDLICHEN UNGARISCHEN TIEFEbene (ALFÖLD) AUF DAS WIRTSCHAFTSLEBEN DES KOMITATES CSONGRÁD

JOLÁN PALOTÁS-ABONYI—KÁROLY MOHOLI

Die Kohlenwasserstoffherzeugung des Komitates Csongrád ist von landweiter Bedeutung. Sie liefert 75% der ungarischen Erdöl- und 66% der Erdgasproduktion Ungarns. Obzwar mit Hilfe vor allem des ausgebauten Rohrleitungsnetzes ein grosser Prozentsatz des gefördertten Erdgases (93,9%) und das Erdöl zur Gänze in das Landesnetz gelangen, und so deren Verarbeitung bzw. Verbrauch oder Nutzung in anderen Territorien erfolgt, sind sie dennoch von grossem Einfluss auf die Produktions- wies auf die tertiären Branchen des Komitats. Die Studie befasst sich mit diesen Einflüssen. Verfasser versuchen den Vorgang vor Augen zu führen, im Laufe dessen die Rolle des Erdgases ihr derzeitiges Niveau auf dem Gebiete der Industrie, in den kommunalen Zweigen bzw. im Dienste der Bewohnerschaft erklommen hat. Es werden die wichtigsten Wirkungen der Kohlenwasserstoffausbeute im Südlichen Alföld Ungarns seitens der lebenden und der toten Arbeit vor allem über die Zahl, die Herkunft, die Zusammensetzung und die Gestaltung der Lohnverhältnisse der Beschäftigten analysiert. Untersucht wurden auch die auf das Volumen und die Struktur des Bestandes des Komitats an Grundmitteln entfaltete Wirkung. Gestreift wurde das Niveau der infrastrukturllen Versorgung sowie seine des qualitativen Zustand der Umwelt beeinflussende Rolle. Die Arbeit verweist auf jene Reserven, mit deren Erschliessung und Nutzung die territoriale Effektivität der Volkswirtschaft gehoben werden könnte.

ВЛИЯНИЕ НЕФТЯНОГО И ГАЗОВОГО ПРОМЫСЛА НА ЭКОНОМИЧЕСКУЮ ЖИЗНЬ ЧОНГРАДСКОЙ ОБЛАСТИ

АБОНИНЭ ПАЛОТАШ ЙОЛАН — МОХОЛИ КАРОЙ

Производство нефти и газа в Чонградской области имеет всегосударственное значение. В Чонградской области добывается 75% нефти и 66% газа, добытых на террито рии венгрии. Хотя большее количество газа (93,9%), добытого в области и вся нефть перерабатываются и используются в других областях Венгрии, все же добыча нефти и газа оказывает большое влияние на экономику области.

В настоящей работе рассматривается влияние этого фактора на экономическую жизнь области. Авторы показывают процесс возрастания роли газа в области промышленности, в коммунальном снабжении и обеспечении населения. Авторами было подвергнуто анализу главные факторы влияния добычи нефти и газа в Чонградской области и с точки зрения количества, источника, состава и заработной платы рабочих, занятых в сфере добычи нефти и газа области. В работе рассматривается также и влияние нефтяного и газового промысла на количество и структуру основных средств области, на уровень её инфраструктуры и на окружающую чество и структуру основных средств области, на уровень её инфраструктуры и на окружающую среду. В работе указываются основные резервы увеличения эффективности народного хозяйства Чонградской области.